

suši. Pri pobiranju sadja naj se posebno pazi na to, da se drevje preveč ne poškoduje.

V vinogradih. Če je zemlja zelo težka, je dobro, da se vinograd v prvi polovici meseca še enkrat okopje. Prebilni vršci se trsu naj porežejo, ali okoli grozdja se listje ne sme preveč potrgati. Grozdje se varuje tatov.

V hmelniku. Hmel se mora pobrati in na priličnem prostoru lepo posušiti. Hmelje se poreže in s prstjo pokrije, kolje pa pospravi in preobilne mokrote varuje.

Na polju in senokošah. Žetev se konča, trga se turšica, njena slama poreže, v snópe poveže in za zimsko klajo posuši. Krompir se jemlje iz zemlje, seje se zimska rž, ječmen in klaja za spomlad. Inkarnatna detelja se seje. Tabak se pobira in sušit razobeša. Otava se pospravi in grabice iztrebijo. Nove senokoše se narejajo.

Pri ulnjaku. Bučele drugo polovico tega meseca že malo nosijo, panji se podrežejo in dobro spregledajo.

Pri ribniku. Za jesensko ribljenje se pripravija.

V logu. Brezovo seme se nabira, ravno tako želod in smrekovi češarki. Stelja in listje se že grabi in ježice, šiški pobirajo. Poti, po katerih se drva in les iz logov izvažajo, se morajo popravljati.

Loč. Streljajo se jerebice, prepelice in mladi zajci. Večja divjačina se začne pariti.

Zoper požrešne gosenice na repi in zelju ali kapusu se priporočuje mnogo pomočkov, ki pa vendar niso vsi enako dobri in zanesljivi. Navajamo njih nekoliko tukaj, da si izbere vsak po potrebi in zmožnosti. 1) Nabere se praprotovih listkov (orlova praprot, pteris aquilina, Adler-Saumform), ki se položijo vrhka repe in zelja ali kapusa. Kmalu gosenice vse poginejo. 2) Vzame se žakelj, poln navadnih, večjih mravelj iz mravljinjaka, ter se njih potrosi nad rastlinjem, katerega gosenice nadlegujejo. Razdražene mravlje njih začnejo gristi; vsaka vgriznjena gosenica pogine. 3) 1³/₄ funta mila ali žajfe se raztopi v 30 firkeljnih vroče vode, priloži se na ognju 1³/₄ fun. žveplovega cvetja in 2 fun. gob kukmač ali pečenk (Champignon, agáricus campestris). Z ovo tekočino poškrabljene gosenice takoj pocrkajo. 4) Kakih 10 fun. saj se pomeče v 4 vedre vode, da se v njej dobro raztopijo. Potem se na večer s sajevo vodo napolni škropilnica in z njo se po, od gosenic nadlegovani, repi in zelju škropi. Drugo jutro so gosenice mrtve. 5) Pobiranje gosenic iz repinega in kapusovega perja, kar je se vé grdobno in gabno delo; zato bolje storijo, kateri že zanaprej grdemu mrčesju v okom prihajajo, kar se zgodi. 6) S tem, da se ob robih ogonov in gredic, kder je repa vsejena in kapus nasajen, povtikajo zaporedom konoplinska semena. Tako s konoplami ograjeni ogoni in grede so skoro vselej dobro zavarovane proti metuljem kapusnikom, katerim nepovoljni konoplinski duh brani, jajčica tje za repino ali kapusovo perje nastavljati. 7) Najbolj zdatni pomoček pa je pokončevanje metuljev kapusnikov. To se najlaglje godi, kedar se ti metulji, kojim pravimo: kapusovi in repni belini, pariyo in plodijo, kar se vrši v drugi polovici julija in avgusta. Tedaj je dobro posebno belinove samke loviti, ki se s tem odlikujejo, da imajo na prednih krilih 2 veliki črni marogi

in črno liso na znotranji strani kril. S kako metuljevo mrežo se njih mnogo in lahko polovi. Nihče nebi veroval, koliko gosenic se tako pokonča, kdor ne vé, da vsaka metuljka po več stotin jajčic na perje nasadi, iz katerih že v 10—14 dnevih gosenice izlezejo. Sedaj je treba, da gospodinje marljivo na spodnji strani repnega in kapusovega perja nasajena rumena jajčica zatirujejo, kar se najlaglje zgodi, če se s širokim nožem črez nja trdno poteza. Cela zalega je z eno potezo pokončana. To je najboljši in najzdatniši pomoček zoper gosenice.

Na sadje in vinorejski šoli pri Mariboru se dobivajo jabelčna in hruškova požlahtnjena drevesca raznih najizvrstniših plemen, večja po 40—50 kr., pritlična pa po 30—40 kr. Drevesca so silno lepa i zdrava, da njih je veselje gledati. Priporočila vredna so se vé pred vsem tista plemena, zlasti tujih jabelk in hrušk, katera sodijo za naše kraje in po svoji vrednosti presegajo naše domače sadovje. Vrednost sadunosnega drevesa se ceni potem, ako rado rodi, ako obilo in trpežnega sadu prirodi. Taka plemena so vredna, da se k nam zaplodijo in slabi domači sad izpodrinejo. Semkaj spada 1) Bohnova jabelka (Bohn-Apfel). Drevo je visoko in močno. Sad pozno zori, in donaša od leta do leta obilo sadu, ki se ohrani do pozne spomladi. Sodi posebno za obsajenje stez in cest, ker nezrelega sadu nihče ne krade. Sad je precej velik, zeleno-rumen z rjavimi marogicami. 2) Knežja jabelka (Fürstenapfel). Sad, katerega obilo pridela vsako leto, je okusen in je popolnem zrel še le meseca februarja in marca. Drevo je krepko in da posebno zdrava in močna deblica za cepljenje z drugimi jabelkami. 3) Zlata parmena (Gold-Parmäne). Drevo ni veliko in ne zaslanja preveč prostora in kaj rado rodi obilno žlahtnega, okusnega sada. Ta sad ima le edino napako, namreč to, da je prelep. Kdor velike, rumene, z rudečimi progami nališane jabelke vidi, ta čuti neko nepremagljivo poželjivost, da bi se njih polastil — magari če tudi nepošteno. V 15 letih se je žlahtno drevo daleč iz Angleškega razširilo.

(Dalje prih.)

Sejmovi. 4. sept. v Mariboru in pri sv. Rozaliji pri Celju. — 6. sept. v Poprežu, v Mozirju, v Zrečah. — 7. sept. v Kozjem, v Vojniku, pri sv. Jedrti, v Slivnici. — 9. sept. v Gomilcah, v Dobju, v Sp. Polskavi.

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Javno domoljubje.) — Najlepšo lego blizo Celja ima Bežigrad, od koder se razprostira očesu čaroben razgled po celjski okolici. Ta krasni gradič je brz ko ne v tesni dotiki z zgodovino nekdanj mogočnih celjskih gro-

fov. Bil je v raznih časih lastnina plemenitih bogatinov, pa tudi prostih državljanov. — Pred 2 letoma ga je kupil neki grof Strahovič (?), in ga je dal primerno olupšati. Prizidati mu je dal stolp ali turn. — Da bi pa tudi tisti, ki lepote gradiča od znotraj videti ne more, vedel, kakega domoljubja, kakega političnega prepričanja da je njegov gospodar, dal je obesiti na stolp veliko zastavo, ki se vihrajoča od daleč vidi. — Pa kaj misliš, kake barve je od bežigradskega stolpa se vihrajoča zastava? — Ne štajerska, ne avstrijska, ne cesarska — ne barve ktere koli dežele avstrijske, — ampak barve veliko-nemške dežele: črno-rudeče-žolte. — In ta črno-rudeče-žolti grof Strahovič je bil, in je še znabiti zdaj, c. k. častnik nekega avst. konjeniškega polka. — To je avstrijsko domoljubje gnjilega liberalizma. —

Čudno se nam mora zdeti, da tega ne opazijo politični organi — c. k. glavar celjski, ali pa župan Dr. Nekerman, kateri je za svoje zasluge še le lani prejel od svetlega cesarja križeč. Pa od njega — od dr. N. namreč — ne moremo tirjati, da bi se s takimi malenkostmi pečal; kajti on mora svoj govor kovati in študirati, da zamore po Don Alfonzu in po Dona Blanki mlatiti. Ta liberalni župan celjski, dr. Nekerman po imenu, se je pridržnil v očitni družbi, ko so celjski gasilci gasili svojo — žejo s pivoj, Don Alfonsa imenovati „l . . .“ in njegovo ženo „Fiakerm . . .“

Iz Babinec. (Nesreče). Človek nikdar ne vé, kder ga nesreča čaka. Tako je bila neka 21letna deklica hudo poškodovana dne 21. avg. pri parnej mlatilnici na Cvenu. Mašina njej je zgrabila desno nogo ter celo zdrobila in pri kučtu odtrgala. Sirote so takoj odpeljali v Ljutomer v bolenišnico, kder je po veliki bolečini čez 2 dni umrla. Pri mlatilnicah se mora dobro paziti, da se ne zgodi kaka nesreča. — Nekaj dni poprej se je iz Stročjevesi kmet Kreft peljal od mlina. Hoteči stopiti iz voza, pade tako nesrečno, da mu je kolo čeljust zdrobilo. — V noči od 27—28. avg. se je vnel ogenj v Muti, ter je kmetu Rajhu upepelil gospodarska poslopja, ki so bila še le pred 2 letoma pozidana.

Iz Savinske doline. (Vražje). Kolikor jaz naše prosto ljudstvo poznam, tako zagotovo trditi smem, da skoraj polovica je še vedno tako neumna in nespametna, kakor je bila v srednjem veku; ali pa, da bi se še le ravno bila od paganskib vraž k pravej krščanjskej veri spreobrnila. Skoraj vsako nesrečo čarovniji pripisuje, n. pr. točo, boleznj, pri ljudeh posebno pa pri živini. V dokaz naj omenim dogodek, ki se je v vesi Pol . . . zgodil. —

Enemu tamošnjih kmetov je nekaj svinj poginilo, ker pa on in njegovi ljudje trdno na coprnijo verujejo, zato so hotli zvedeti, kdo da njim je to uzročil, da bi se nad njim zmaševali. Pošljejo tedaj enega svojih k nekem vražarju na Kranj-

sko, od kterege se pripoveduje, da vsakega v ogledalu pokaže, bodi si tata ali čarovnika. Tako je tudi omenjenemu pokazal njegovega bližnjega soseda, kateremu potem razdraženec veliko šib in „polk“ na oknih potrupa in celo oseben boj je nastal. — Drugi je bil okraden in je ravno na ta način svojega soseda tatbine začel dolžiti. Mnogo takih dogodeb se vedno čuje, katerih mnoge, kakor tudi zgoraj omenjene, c. kr. sodnijam opraviti dajajo. Jaz le prašam ali res c. kr. gosposke nobenega paragrafa za takega sleparja nimajo, ker je že toliko hudega po naših okolica h učinil? Vem za neko babelo, ki mi je sama pravila, da vsako leto po 6 ali 7krat k njemu gre, od nespametnih gospodinj in gospodarjev poslana, da bi njun, kakor pravijo, pri živini „odeopral.“ Obžalovanja vredni so res taki ljudje; namesto da bi spoznali da vse dobro, kakor tudi hudo, se le po božji volji in dopuščenju godi, pa bližnjega le sumničijo in sovražijo in si tako greh služijo. Ali je mogoče, da bi taki poredni stariši imeli boljše otroke? ali jih morejo z uspehom svariti? Takim starišem lahko njih otroci odgovorijo, kakor je rekel sin nekega hrvatskega seljaka. *) „Otec! Ali ne znate, kaj pravi hrvatska prislovica: Kakov zvon, takov glas; kakvo žito, takov klas; kakvo drevo, takov klin; kakov otac, takov sin.“ Kmetič.

Iz Radgone. (Zastranzavarovanja proti ognju in pomaganja pri požarih.) O priliki ognja v Očeslavcih moramo še sledeče spregovoriti.

Malokdaj dobimo kaki javni domači list v roke, v kojem se nebi bralo o požaru v tem ali onem kraju. Mnogokrat je tudi „Sl. Gosp.“ opominjal, naj se skrbi za zavarovanje proti ognju. Ali vse besede so skoro bile — zastoj. Tudi pisatelj teh vrstic priporočeval je pri marsikterej priliki: „zažihrajte“ se proti ognju! „Ja, pa še toto nezgrtntano vëko štibro kumë živi vküp spravimo“ bil je mnogokratni sicer dovolj resnični odgovor. In tako je pogosto bob v steno metal; no osebnih znancev je itak dokaj k temu nagovoril. Ustmena beseda, in o pet in o pet ponovljeno podučevanje v tej reči vsikdar največ koristi. Kaplja izdolbi kamen, lako mnogokrat na njega pade, je starodavna resnica.

Oj! koliko ledine, kako široko in rodovitno polje za vse one, ki po pozivu svojem z deželami vsaki dan kaj opraviti imajo. — V tem oziru se po nehajstvu in mlačnosti mnogo in mnogo greši. Vsled tega je na primer tudi med Očeslavskimi pogorelci bil samo eden edini za nekaj malega zavarovan, drugi pa celo ne, ali pa niso o pravem času premije platili, zdaj pa je žalost in nevoljevanje.

„Pač, pač, lepo bi bilo, či bi kdo lüstvo v ten kaj ge spodvüča, per enem ali drugem bi morti le kakemi k nüci bilo“, slišal sem nekoga modro-

*) Ko ga je zavoljo neke neporednosti svaril.

vati, mesto da bi sam kaj storil in ne držal sam križema rok.

V samih Očeslavcih pri Kapeli in še na drugih straneh slišal sem grenke tožbe zaradi sv. Jurjevske brizgalnice: o pol ednoj je počelo goreti, in kmalu potem pri sv. Jurju zvoniti. Ali kak najhitreje konje vpreči in z brizgalnicoj onesrečenim sosedom na pomoč hiteti kaj takega našim Jurjevčanom ni na um prišlo. Z razjokanimi očmi pogledavali so nevoljniki proti sv. Jurju — zapstoj. Brizgalnice ne morejo dočakati in primorani so bili sami si po njo iti, in tako ste morale debeli 2 uri preteči, kar bi se za $\frac{1}{4}$ ure lahko zgodilo. Tako se spolnuje temeljna krščanska zapoved: „Ljubi bližnjega, kakor samega sebe?“ Žalostno, prav žalostno in — sramotno.

Proti temu pa z veselim srcem spominjam Ivancev in Stevečencev, kateri so pustivši silno delo doma še drugi dan iz Šavnice na svojih vozih vožili, dokler se poslednja iskra ni pogasila. Tudi Kravonošče hvalijo, da so pri ognju pridno pomagali. Tako velja. Živili! Ne pa k ognju prileteti samo zijati, kakor imajo to posebno naši viničarji navado.

Živo še se spominjam, kako se mi je nek viničar dne 26. sept. 1861. kedar je pri gosp. Vauptiču v Rihtarovcih gorelo, na mojo opomeno, naj tudi malo pripomaga, odsekal rekoč: „Ka mo dela se nesen na tabrhi.“ Sram ga bodi! Zakaj pa tedaj taki k ognju pribežijo, koji nemarno samo gledajo in nečejo pomagati? Vendar ne zato, če bi se pri takej priliki dalo kaj — „gor shraniti?“

Na koncu še imam eno prošnjo do „Slov. Gosp.“ Nazivljajoči se na neko postavo, koja je 10. maja 1873. izišla pravijo neki in neki pogorelim Očeslavcem, da brez dovoljenja gosposke ne smejo za nič prositi, in tudi nič prejeti, če bi njim kdo kaj svojevoljno dal, kajti drugače bi take reči žandarji odvezli, v Ljutomer odpeljali in prodali, in še le ono kaj se za te stvari iztrži, bo njim okrajni glavar podelil, oni pa še bodo prej kaznovani! Reci nam, je-li res tako postavo imamo?

Pristavek uredništva: Da, imamo zavolj nepoštenjakov. Župan naj poprosi za dovoljenje pobirati — pa je.

Iz konjiške dekanije. Staro, sicer rodno Pohorje, katero je bilo letos hudo obiskovano z 2kratno uimo, strahovito točo, ki mu je menj alj bolj vse pridelke poškodovala, ali celo vzela, imelo je pretečene dni v veliko tolažbo tudi svojo dobro veselo obiskanje. Milostljivi knezoškof obiskovali so namreč slavno dekanijo konjiško, ki svoje duhovnije večjidel ali na visokem Pohorju ali v nja znožji ima, ter so po dotičnih farah zakrament sv. firme delili. To veselo obiskovanje se je povsod v lepem redu in brez nikake nesreče vršilo, kar zavolj tega omenim, ker se je bila brž razglasila novica, da so se milostljivi škof na potu v Tinje zvrnile in poškodovali; kar je gola laž.

Od visokega, goratega Tinja, kjer se je 24.

avg. sv. firma začela, do nizkih, prijetnih Loč, kjer je bilo 31. avg. visoko obiskovanje v naši dekaniji sklenjeno, bil je vse povsod, kamor so škof prišli — vesel praznik. Duhovniki so hiteli pokloniti se svojemu pastirju, pa tudi ljudstvo se je obilno vdeleževalo božje službe, ter se veselilo videti v svoji sredi milostljivega škofa in slišati iz Njih ust tolažilne besede. Vsi tedaj potolaženi, razveseljeni in potrjeni od totega dobrega obiskovanja rečemo: Bog nas obvari za naprej vsakega, hudega obiskanja, ter nas osreči še večkrat s takim dobrim in veselim!

Iz Celja. (Ogenj. — Letina.) Večkrat se je že ogenj zatrosil vsled brezskrbnosti marsiktere gospodinje, ki ni gledala, kam je vrgla pepel, v katerem je tlela še žrjavica ali kaka druga žareča stvar. 28. avg. pa je Kožuhu na Gradišču v Vojniški fari ogenj vpepelil vsa njegova poslopja, ker je gospodinja še žarečo omelo, s katerim je pometala peč, da bi kruh vsadila, lepo k strehi prislonila! — Pred leta dni zakuri nekemu posestniku pri Celju njegov šletni sinko v parni, ter mu hlev požge, ker je dečko poskušal z žveplenkami napraviti ogenj tako, kakor ga je lastni oče par dni poprej na paši kuriti učil. Z ognjem se ni igrati!

Letina se je po naši okolici po večjem slabo obnesla. Naše upanje je zdaj še koroza in krompir, ki pa (vsaj zgodnji) po mnogih krajih gujije. Po goricah, kjer ni bilo toče, kaže prav lepo — toda vinogradov, ki bi ne bili od toče zadeti, je malo.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Državni poslanec celjski in frajmvavrski patron Foregger je hotel v Laškem trgu poročati o svojem delovanju. Ker pa je le čenčil o jezuitih, farjih in mračnjakih, ga je dr. Stein ostro zavrnil in po nekoliko prašanjih v take sramotne zadrege spravil, da je revše bilo videti, kakor dijak, ki je s 3 dvojkami „skozi padel“. Ljudje začenjajo piškavost liberalnih čenč spoznavati. — Vlada je v Proseku pri Trstu ustanovila učiteljsko pripravnico s slovenskim učenim jezikom. Hvala! — Minister Stremayr ni hotel nikdar ne krajcarja dovoliti za edino česko realko na Moravskem, katero so Slavjani v Prosnici s prostovoljnimi doneski ustanovili (Nemci njih imajo 10 na drž. in deželne stroške). Vsako prošnjo je odbil minister a svitli cesar so darovali 2000 fl. Slava! — Naši liberalni ministri prepovedujejo shode českich učiteljev, českich obrtnikov, českich zavarovalnic, a nemške, celo pruske podpirajo, n. pr. shod nemško-pruskich narovoslovcev v Gradcu!

Tirolci volijo poslance, ki pa ne pojdejo v državni zbor, kder itak nič ne opravijo. Zato imajo kakor Čehi večne volitve. Letos zopet 7. in 9. oktobra. — Sviti cesar so se odpeljali v Budapešt, kder so 31. avg. slovesno odprli državni